

Stockholm, 2021-04-06

Remissvar

Promemoria - Ökad kvalitet i lärarutbildningen och flera lärare i skolan U2021/00301

KTH har fått möjlighet att lämna synpunkter på - Promemoria - Ökad kvalitet i lärarutbildningen och flera lärare i skolan

KTH saknar examensrätt för grund- och förskolelärare och avgränsar därför svaret till att endast omfatta förslag som påverkar ämneslärarutbildning och kompletterande pedagogisk utbildning.

KTH stödjer inte att förordningar och regleringsbrev i praktiken innebär än mer styrning av lärarutbildningen. Som skäl till den nya förordningen anges bland annat att den ska möjliggöra en samlad styrning av lärarutbildningen. KTH anser att krav på redovisning och uppföljning av antal lärarledda timmar utgör exempel på alltför långtgående detaljstyrning av utbildningen.

KTH stödjer, i stort, följande förslag:

- En samlad förordning om utbildning till lärare och förskollärare och tydligare fokus på examensmålen,
- Innehållet i den utbildningsvetenskapliga kärnan (UVK) förtydligas,
- Utformningen av den verksamhetsförlagda utbildningen (VFU) förtydligas,
- Samverkansstruktur och anställningar inom utbildningen, samt
- Ändringar i befintlig kompletterande pedagogisk utbildning för fler ämneslärare.

KTH anser att kravet på att lärosäten ska använda sig av övningsskolor kan bli svårt att realisera. Det föreslås att VFU:n ska ge studenterna insyn i praktiska forskning, men det är svårt att hitta skolor/lärare som systematiskt genomför praktiska forskning. Volymmässigt är lärarutbildningen inte särskilt omfattande vid KTH men det finns utmaningar i att hitta VFU-platser inom rätt skolform och/eller få tillgång till handledare med rätt ämneskombination. Åtagandet som handledare är frivilligt. KTH anser att det är svårt att ställa krav på huvudmän/skolor att de, med begränsade resurser och ansträngd personal, ska tillhandahålla VFU-platser. För att kunna anordna handledarutbildning är det önskvärt att gemensamt material tas fram som i detalj beskriver

handledarutbildningens omfattning och innehåll. Krav på att VFU ska förläggas inom verksamheter med olika förutsättningar samt förläggas nära den studerandes bostadsort försvårar möjlighet för lärosätet att stötta studentens utveckling respektive ge stöd till handledaren. När platsbesök inte kan genomföras försvåras den rättssäkra examinationen liksom säkerställandet att studenten kan tillämpa didaktik samt planera och genomföra undervisning. En utredning behövs huruvida dataskyddsförordningen (GDPR) tillåter användande av inspelat material som grund för bedömning.

KTH deltar i projektet *Kompensatorisk undervisning för lärande och forskning* (KULF) som utgör del av den nationella försöksverksamheten ULF (Utveckling, Lärande, Forskning). KULF-projektet drivs i samverkan mellan KTH och de tre huvudmännen Stockholms stad, Haninge kommun och Lidingö stad. Målet är att utveckla, testa och utvärdera en samverkansmodell kopplad till bland annat lärarstudenters examensarbeten. Det är KTH:s förhoppning att projektet, och de kontaktytor som skapats, kan utgöra grund till att bygga upp verksamhet med övningskolor.

KTH tycker det är positivt att ta hjälp av lärare inom skolväsendet men det finns utmaningar gällande vilka som ska utse de särskilt yrkesskickliga lärarna och på vilken grund detta ska göras.

KTH tycker det är positivt med ambitionen att antalet lärarledda timmar inom utbildningen ska öka men det måste finnas en koppling till höjd kvalitet. Promemorian saknar detaljer om redovisning, uppföljning eller på vilka grunder lärosätesspecifika mål ska sättas. Det framkommer inte heller vilka åtgärder som kan komma att vidtas om lärosätet inte når upp till de satta målen. KTH anser att ersättningsbeloppen för området undervisning, som avser lärarutbildning, behöver ses över och förstärkas för att åstadkomma en kvalitetshöjning av utbildningen.

När det gäller förslaget om förkortad pedagogisk utbildning ställer sig KTH positiv till ansatsen att förenkla och effektivisera behörighetsbedömningen. Den generositet och flexibilitet som ska prägla antagningen gör det svårt att säkerställa klar koppling till det centrala innehållet i skolans kurser samt den ämnesbredd och det ämnesdjup som en lärare behöver. KTH ställer sig tveksam till att studier inom huvudområdet arkitektur kan leda till behörighet i matematik. KTH:s uppfattning är att inslag av vetenskapsteori och forskningsmetodik endast i ringa grad går att finna inom högskoleingenjörsutbildningar. Å andra sidan anser KTH att civilingenjörsutbildning i teknisk fysik kan ge behörighet att undervisa i fysik respektive civilingenjörsutbildning i kemi- eller bioteknik i kemi. KTH anser därmed att listan över examen som leder till behörighet bör ses över.

När det gäller neddragning av omfattning av UVK är det KTH:s erfarenhet att studenter brukar vilja ha mer kunskap i kunskapsområden som återfinns inom UVK och som är centrala för skolan men som inte är direkt ämnesinriktade. Då UVK är begränsad ska VFU och ämnesdidaktik även täcka moment om läroplansteori samt bedömning och betygssättning. KTH ifrågasätter om VFU:n, som den planeras, kommer att ge studenterna tillräckligt med relevant praktisk undervisningsfärdighet.

KTH har svårt att se hur förslaget per se leder till ökad kvalitet i lärarutbildningen. KTH ser utmaningar med att:

- ge studenterna verktyg att planera, genomföra, utvärdera och utveckla undervisning i en tydlig progression genom integration av ämne, ämnesdidaktik och professionskunskap (integrationen kräver tid som saknas vid förkortad utbildning),
- ge studenterna möjligheter att pröva de teoretiska kunskaperna i flera praktiska sammanhang så att dessa kan stå som grund för teoretisk förståelse (och vice versa),
- utveckla studentens kunskap om värdegrund samt beredskap för att möta förändringar i arbetslivet,
- bibehålla metodikutvecklingen samt säkerställa att varje enskild student får fördjupad kunskap om både kvalitativa och kvantitativa forskningsmetoder från en utbildningsvetenskaplig grund, samt
- tillhandahålla progression av lärandemål genom utbildningen.

För det fortsatta arbetet med att utveckla lärarutbildningarna behöver KTH få uppdatering vad gäller antagningsprov till ämneslärarutbildningarna samt få besked om eventuellt införande av skärpta behörighetskrav (lägst C i de tänkta undervisningsämnena).

Detta remissvar har utarbetats av personal från institutionen ITM Lärande, ledningskansliet inom det gemensamma verksamhetsstödet samt studentrepresentant från Tekniska högskolans studentkår.

Beslut i detta ärende har fattats av undertecknad rektor, efter föredragning av Carina Kjörling vid KTH:s ledningskansli.

KTH överlämnar härmed detta yttrande som sitt svar.

Sigbritt Karlsson
Rektor